

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Анна Илчева Цоловска, СУ”Св. Кл. Охридски”

Доцент по професионално направление: 8.2.Изобразително изкуство

По процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”

Шифър на професионално направление: 8.2.Изобразително изкуство

Докторска програма (код на научна специалност): 05.08.04. Изкуствознание и изобразителни изкуства

Катедра „Сценография“

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

С кандидат: Доц. Маня Иванова Вапцарова

**Тема: „ОТНОШЕНИЕТО „ИНТЕРПРЕТАЦИЯ – ВЪЗПРИЯТИЕ” В
КОНТЕКСТА НА АБСТРАКЦИОНИЗМА“**

Представеният дисертационен труд се състои от 203 страници и съдържа въведение, четири основни части, заключение, библиография и приложение с 113 илюстрации по темата подкрепящи теоретичното изследване.

Общи бележки за дисертационният труд

Заглавието на дисертационният труд отговаря на неговото съдържание като последователността на отделните глави систематично разкриват предмета на анализа, разглеждат хипотезите на автора и ги мотивират със съответните теоретични и практически примери.

Целите и задачите формулирани във въведението на дисертационния труд се отнасят към разглежданата тема, притежават яснота и конкретност. Целта на дисертацията е да бъде създадена система от аспекти на идентичност, които се проявяват в процесите на творческата интерпретация и творческото възприятие. Да се проучи до каква степен е възможно осмисления процес на „абстрахиране” да се прояви като автентично произведение и да се представят последователно, доколкото е възможно, мисловните ходове на различните художници работещи в контекста на абстракционизма. Проследяват се авторите, произведенията им и авторефлексииите, които те правят теоретизирайки върху собствената си дейност, без да се дава конкретна оценка. С помощта на значителен брой примери от историята на изкуството се разкрива,

синтезира и предоставя теоретична информация относно феномена – абстрактно изкуство. Изследва се неговия емоционален и интелектуален капацитет реализиращ се в момента на възприемане от зрителя, който в случая не може да разчита на опорните точки, които би предложило наподобителското изкуство. Проблематизира се разбирането като творчески акт и доколко процесът е спонтанен или в културен контекст.

Предметът на изследването е ясно очертан и засяга многобройни области от знанието, като е направен анализ на проблемната област. Авторското мнение в този процес е добре мотивирано и защитено.

От анализа на текста на дисертационният труд става ясно, че при неговото създаване е използвана значителна по обем литература, която намира коректно място в текста на дисертацията. Литературата използвана в дисертационният труд съответства на предмета и обекта на изследването, както и на поставените от автора в отделните глави на труда проблеми. Обемът на използваната литература е 92 броя печатни издания от различен времеви период.

Като достойнство на дисертационният труд трябва да се отбележи това, че в използваната литература са включени преди всичко фундаментални изследвания, които имат съществено значение за съвременната наука..

Актуалност и значимост на проблема в научно и научно-приложено отношение

Настоящият дисертационен труд се явява като една отлична и последователна „хрестоматия” отнасяща се до художествената образност в „абстрактното изкуство”.

Текстът би могъл да послужи както на преподаватели и студенти в специалностите „живопис” и „сценография” така и на по-широк кръг читатели, които имат интерес в областта на изкуството.

Теоретичен модел и методика на изследването

При разработването на дисертацията, с оглед спецификата на материята, предимно е използван методът на сравнителния анализ. Също така са включени елементи на системно-структурен анализ и синтез, функционален и исторически анализ, като те уместно са адаптирани към целите и задачите на изследването.

Автентичност на материала и оригиналност на решенията

Текстът отбелязва и последователно анализира проблемите на творческия процес при абстракционизма.

Във всеки един от разделите на дисертационния труд е направен подробен обзор и е подбран богат емпиричен материал, включващ значително количество от преводи на

мнения и теоретизации на художници, които не са публикувани до сега на български език.

Представеният ми дисертационен труд дава основание да твърдя, че той съдържа значителен потенциал за развитие на заложените в него идеи.

Публикации

Авторката има достатъчен брой публикации по темата в адекватни издания.

Научни приноси

Дисертационният труд е създаден напълно самостоятелно от дисертанта като очевидно се базира на сериозен практически опит и задълбочено теоретично изследване на посочената тематика.

Според мен, най-съществения принос на Вапцарова е в това, че тя успява да предложи подробна и отличаваща се с висок професионализъм класификация на елементите на изображението и да съпостави многообразието от трансформации на тези елементи при различните направления на абстракционизма.

Маня Вапцарова е утвърден художник в областта на графиката. Има значително количество от участия в национални и международни изложби и проекти, 12 самостоятелни изложби и немалък брой теоретични разработки и участия в научни конференции в областта на графичните изкуства и сценографията.

Заключение и предложение:

Оценката ми за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните приноси на Маня Иванова Вапцарова е ПОЛОЖИТЕЛНА.

Представеният дисертационен труд отговаря напълно на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав. Постигнатите резултати ми дават основание да предложа да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” на Маня Вапцарова по професионално направление: 8.2 Изобразително изкуство.

Изготвил становището: доц. Д-р Анна Цоловска